

Sygn. akt III AUa 737/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.) SSO del. Beata Górka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 r. w Szczecinie

sprawy E. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o podjęcie wypłaty emerytury - na skutek skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 3 kwietnia 2012 roku w sprawie VI U 1925/11

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 maja 2013 r. sygn. akt VI U 3352/12

1. oddala apelację,
2. wniosek ubezpieczonej złożony na rozprawie apelacyjnej w piśmie procesowym z dnia 10 marca 2014 roku o wypłatę odsetek przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S..

SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Romana Mrotek SSO del. Beata Górka

Sygn. akt III AUa 737/13

UZASADNIENIE

E. G. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 3.04.2012 roku w sprawie o sygn. akt VI U 1925/11, oddającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 12.10.2011 roku wstrzymującej wypłatę emerytury z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia.

Ubezpieczona wskazując de facto za podstawę skargi przepis art. 401¹ k.p.c. podniosła, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r.,

w sprawie o sygn. K 2/12, uznał za niezgodny z Konstytucją RP art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną

- stanowiące o obowiązku wstrzymania wypłaty emerytury, gdy osoba uprawniona kontynuuje zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, bez uprzedniego rozwiązania z nim stosunku pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie skargi, podnosząc, że wyżej wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczy sytuacji prawnej ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 14.05.2013 roku oddalił skargę o wznowienie postępowania.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych. E. G. od dnia 1 października 1993 r. i nadal (także po dniu 1 października 2011 roku) jest nieprzerwanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Szkole Podstawowej nr (...) w pełnym wymiarze czasu pracy jako nauczyciel.

E. G. w dniu 26 kwietnia 2007 r. złożyła w ZUS O/S. wniosek o emeryturę, w którym zaznaczyła, że nadal pozostaje w stosunku pracy ze Szkołą Podstawową nr (...). Decyzją z dnia 25 maja 2007 r., znak (...), organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 5 kwietnia 2007 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Organ rentowy wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury, ubezpieczona winna przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W styczniu 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował o zmianie przepisów, tj. o uchyleniu ust. 2a art. 103 ustawy emerytalnej i o możliwości podjęcia wypłaty emerytury.

W dniu 4 marca 2009 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o podjęcie wypłaty emerytury w zmniejszonej wysokości w związku z osiągnięciem przychodu powyżej 70% przeciętnego wynagrodzenia. Decyzją z dnia 6 lipca 2009 r. organ rentowy ponownie ustalił oraz wznowił wypłatę świadczenia dla ubezpieczonej. Decyzją z 12 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w S. z urzędu wstrzymał E. G. dalszą wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia. Organ rentowy wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczona winna przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Ubezpieczona zaskarżyła powyższą decyzję do Sądu Okręgowego w Szczecinie, wskazując że świadczenie zostało jej przyznane w czasie kiedy obowiązek rozwiązania stosunku pracy jako warunku otrzymania emerytury nie istniał, na podstawie przepisów które umożliwiały łączenie pracy zawodowej z pobieraniem emerytury, a nowa decyzja pozbawia ją praw nabytych wynikających z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawa. Po rozpoznaniu odwołania ubezpieczonej od powyższej decyzji Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt VI U 1925/11 w dniu 3 kwietnia 2012r. wydał wyrok, którym w całości oddalił odwołanie. Pisemne uzasadnienie wyroku nie zostało sporządzone.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie,

w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed

1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok ten został opublikowany w Dzienniku Ustaw z 22 listopada 2012r., poz. 1285.

W dniu 21 grudnia 2012 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę zaległych zawieszonych świadczeń emerytalnych wraz z odsetkami oraz o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń emerytalnych

Z ustaleń Sądu I Instancji wynika również, że na mocy decyzji z dnia 28 stycznia 2013 r. organ rentowy podjął wypłatę należnej ubezpieczonej emerytury od dnia 1 grudnia 2012 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku wskazując, że decyzja została wydana na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że skarga nie zasługiwała na uwzględnienie i przytaczając treść art. 401¹ k.p.c., wyjaśnił, że podstawę wyroku wydanego w sprawie ubezpieczonej przez Sąd Okręgowy w Szczecinie stanowił przepis art. 103a ustawy emerytalnej. Badając zgodność z Konstytucją art. 28 przywoływanej już wyżej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, Trybunał Konstytucyjny powiązał treść tego przepisu właśnie z treścią art. 103a ustawy emerytalnej, wskazując iż oba te przepisy nie znajdują zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oceniając skutki wyroku Trybunał doprecyzował przy tym, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W stosunku do tych osób przepis art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emeryturach i rentach z FUS utracił moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1285).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy podniósł, że ubezpieczona niewątpliwie miała przyznane prawo do wcześniejszej emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., ale nie w okresie wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny. Jak bowiem wynika z niespornych ustaleń stanu faktycznego, E. G. uzyskała prawo do świadczeń emerytalnych już na mocy decyzji z dnia 25.05.2007 r., od 5.04.2007 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Prawo do tego świadczenia zostało jej więc przyznane przed dniem 8 stycznia 2009 r. W związku z powyższym E. G. niewątpliwie nie należy do grupy ubezpieczonych, którym na podstawie omawianego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przysługuje nieprzerwane prawo do wypłaty emerytury. Grupa ta bowiem obejmuje tylko osoby, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu mającego znaczenie w tej sprawie swojego wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. podkreślał wszak, że rozpatrywana sprawa będąca przedmiotem orzeczenia nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał badał zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie miały ustalone prawo do emerytury na podstawie przepisów które nie uzależniały realizacji prawa do emerytury (wypłaty) od rozwiązania stosunku pracy.

Tymczasem E. G. ustalono prawo do emerytury w czasie, gdy obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, który brzmiał identycznie, jak dodany nowelą z 16 grudnia 2010 roku art. 103a ustawy emerytalnej. Decyzją z dnia 25 maja 2007 r. znak (...), organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 5 kwietnia 2007 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Ubezpieczona była wówczas w identycznej sytuacji prawnej i faktycznej, jak

ta, w której znalazła się od 1 października 2011r., stąd też – zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, którym w takich przypadkach sądy powszechne są związane – nie ma powodu, by przyznawać jej szczególną ochronę.

Nie uszło uwadze Sądu meriti, że od 1 maja 2009 r. organ rentowy wznowił wypłatę świadczenia, mimo że ubezpieczona nadal kontynuuje zatrudnienie. Jednakże w tym miejscu podkreślenia wymaga, że podjęcia wypłaty emerytury nie można utożsamiać z ustaleniem/nabyciem prawa do emerytury w okresie kiedy nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury tj. w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Podjęcie dotyczy bowiem wyłącznie czynności technicznej, związanej z faktyczną wypłatą (lub brakiem wypłaty) już wcześniej nabytego (ustalonego) świadczenia. Fakt dokonania takiej czynności nie mógł mieć więc żadnego znaczenia w tej sprawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 412 § 2 k.p.c. oddalił skargę o wznowienie postępowania.

Z rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji nie zgodziła się ubezpieczona.

W złożonej apelacji zarzuciła wyrokowi „błędne ustalenie, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r, sygn. akt K 2/12, stwierdzający,

że nie przypisy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r. są niezgodne z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, nie ma zastosowania i nie wywiera skutków prawnych w przypadku wnioskodawczyni”.

Wskazując na powyższe, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i wznowienie wypłaty emerytury okres od 1.10.2011r. do 22.11.2012r. wraz z odsetkami.

Skarżąca w uzasadnieniu apelacji podniosła, że w dniu 6.07.2009r. została wydana przez organ rentowy decyzja o ponownym ustaleniu i wznowieniu wypłaty emerytury. Z treści tej decyzji wynika, że na mocy obowiązującego wówczas prawa ubezpieczona nabyła i posiada prawo do emerytury w wysokości określonej w decyzji bez konieczności uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Na podstawie tego prawa ubezpieczonej wypłacano emeryturę do końca września 2011, tj. do momentu wejścia w życie w/w przepisów, które były przedmiotem badania zgodności z Konstytucją RP.

Ponadto, ani z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ani z rozdziału 9 uzasadnienia tego orzeczenia, nie wynika wniosek, że przepis wprowadzający obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie został uchylony również w stosunku do osób które prawo do realizacji nabytego prawa do emerytury bez obowiązku rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą nabyły wcześniej tj. przed dniem 8 stycznia 2009r. Natomiast w sentencji, jak również w uzasadnieniu wyroku Trybunał nie stwierdził, aby przepisy wymagające rozwiązania stosunku pracy jako warunku otrzymywania emerytury obowiązują w stosunku do ubezpieczonej.

Organ rentowy nie ustosunkował się do treści apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla meritum sprawy, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu, rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny przyjął ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji za własne, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., sygn. II UKN 61/97, opubl. w OSNAP z 1998 nr 3, poz. 104, z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAP z 1998 nr 24, poz. 776). Należy wskazać, że w niniejszej sprawie podstawę wznowienia stanowił przepis art. 401¹ k.p.c., zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Ubezpieczona powołała się bowiem na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, w którym Trybunał uznał za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726, z 2011r., Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Nie ulega wątpliwości, że E. G. **nabyła prawo do emerytury od dnia 5.04.2007r.** (k.46 II tomu akt emerytalnych) i decyzją z dnia 25.05.2007r. organ rentowy zawiesił jej wypłatę tego świadczenia z uwagi na nierozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Wbrew treści apelacji, ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury wraz z decyzją z 6.07.2009r. (k.65, II tomu akt emerytalnych), gdyż ta dotyczyła ustalenia i wznowienia wypłaty uprzednio już przyznanego świadczenia. Ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w okresie kiedy istniała konieczność rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu realizacji nabytego prawa do emerytury, co wynikało wprost z przepisu wówczas obowiązującego art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, obowiązującego w okresie od dnia 01.07.2000r. do dnia 8.01.2009 roku. Od 1.07.2000 r. bowiem, kiedy wszedł w życie przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, nierozwiązanie stosunku pracy powodowało, że prawo do świadczenia mogło zostać ustalone, ale nie mogło zostać zrealizowane (zostało zawieszony). W chwili nabycia prawa do emerytury ubezpieczona powinna była - w celu wypłaty świadczenia emerytalnego - spełnić warunek rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą. Ustawodawca jednoznacznie wskazał okoliczności faktyczne, których wystąpienie spowoduje zawieszenie wypłaty emerytury i ubezpieczona miała tego świadomość oraz dokonała następnie wyboru, decydując się na kontynuowanie zatrudnienia. Należy podnieść, że przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej łączył konsekwencje w postaci zawieszenia prawa do świadczenia i w efekcie wstrzymania jego wypłaty z kontynuowaniem zatrudnienia po ustalonym w decyzji organu rentowego dniu nabycia prawa do emerytury (jej realizacji), a nie z kontynuowaniem zatrudnienia po ustaleniu tego prawa decyzją organu rentowego (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., sygn. I UK 229/06, niepublikowany). Co wymaga podkreślenia, wymóg z art. 103 § 2a ustawy emerytalnej, na podstawie którego zawieszono ubezpieczonej wypłatę świadczenia emerytalnego, nie został uznany za niezgodny z Konstytucją RP, co wyraźnie wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 lutego 2006 r., SK 45/04, opubl. w OTK-A 2006/2/15, Dz. U. 2006, poz. 192, lex nr 18464. Trybunał wskazał, że regulacja art. 103 ust. 2a jest zgodna z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodna z art. 30, art. 65 ust. 1, art. 70 ust. 5 i art. 73 Konstytucji RP. W uzasadnieniu tego stanowiska Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż celem wprowadzonego przepisu jest tworzenie nowych miejsc pracy. Zaznaczył, że wprowadzone rozwiązanie ma zachęcać osoby, które osiągnęły wiek emerytalny do rozwiązania stosunku pracy, a tym samym do definitywnego zwolnienia miejsc pracy dla młodszych osób. Zdaniem Trybunału, regulacja ta ma służyć realizacji konstytucyjnych zadań państwa. Zgodnie bowiem z art. 65 ust. 5 Konstytucji RP, władze publiczne mają obowiązek prowadzić politykę zmierzającą do pełnego, produktywnego zatrudnienia. Nadto, Trybunał wskazał, że już kilkakrotnie wypowiedział się w kwestii dopuszczalności zawieszenia lub ograniczenia świadczeń emerytalnych i w świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału, ograniczenie prawa do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych w sytuacji uzyskiwania innych dochodów, w tym wynagrodzenia z tytułu pracy, jest co do zasady dopuszczalne. Późniejsza natomiast zmiana regulacji polegająca na uchyleniu art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej z dniem 8 stycznia 2009 r. na mocy art. 37 pkt 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U., nr 228, poz. 1507) spowodowała tylko tyle, że od dnia 8.01.2009 roku treścią ryzyka emerytalnego ponownie stało się tylko osiągnięcie

odpowiedniego wieku i stażu ubezpieczeniowego, a zatem bez konieczności rozwiązania umowy o pracę, lecz ten stan prawny obowiązywał do dnia 31.12.2010 r., gdyż w dniu 01.01.2011 r. wszedł w życie przepis art. 103a ustawy emerytalnej, dodany do ustawy emerytalnej na podstawie

art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., ponownie znoszący możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę

z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Istotą zarówno art. 103 ust. 2 a cyt. ustawy, jak o identycznym brzmieniu art. 103a ustawy emerytalnej, jest ograniczenie równoczesnego pobierania dwóch świadczeń - emerytury oraz wynagrodzenia za pracę, jeśli pracownik nie miał zamiaru przejść na emeryturę, lecz planował dalej pracować u tego samego pracodawcy bez rozwiązania z nim stosunku pracy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 6 września 2012 r., sygn. III AUa 320/12, lex nr 1220637).

Niekonstytucyjna regulacja art. 103a cyt. ustawy emerytalnej, potwierdzona wyrokiem przez Trybunał Konstytucyjny z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt

K 2/12, opubl. w OTK-A 2012/10/121, Dz.U 2012r., poz. 1285, lex nr 1227132, dotyczy jednak tylko osób, na które nałożono obowiązek rozwiązania stosunku pracy

z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa

do emerytury - a które nabyły prawo emerytalne w okresie kiedy wskazany obowiązek nie istniał, tj. od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 r. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., nie dotyczy tych osób, które nabyły prawo do emerytury w stanie prawnym, kiedy obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, zgodnie z którym zawieszano wypłatę świadczenia z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy

z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W sprawie rozpatrywanej przez Trybunał Konstytucyjny problem dotyczył bowiem oceny, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej - przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego - na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które **nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r.**

do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. prawo do emerytury tych osób ulega zawieszeniu, począwszy od 1 października 2011 r., jeżeli nie rozwiążą stosunku pracy do 30 września 2011 r. Takie działanie ustawodawcy, polegające na odstąpieniu od wcześniej przyjętej polityki, wobec osób, które nabyły prawo do emerytury pod rządami przepisów obowiązujących od 2009 r., zdaniem Trybunału Konstytucyjnego godzi w zasadę zaufania do państwa i prawa, a tym samym narusza bezpieczeństwo prawne obywateli. Trybunał stwierdził, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 r. Akcentowano przy tym, że decyzja o przejściu na emeryturę jest podejmowana przez ubezpieczonego raz na całe życie. Znając warunki, jakie będzie musiał spełnić, aby zrealizować nabyte prawo

- w tym wypadku rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - ma on szansę się do nich przygotować. Może zatem odpowiednio ułożyć stosunki ze swoim dotychczasowym pracodawcą, ewentualnie poszukać pracodawcy, który zgodzi się rozwiązać z nim stosunek pracy, po czym ponownie go nawiązać. Osoby, które przeszły na emeryturę w latach 2009-2010 bez konieczności rozwiązywania stosunków pracy, w związku z decyzją ustawodawcy o objęciu ich tym obowiązkiem, nie miały takiej możliwości. Z uzasadnienia wskazanego wyroku wynika zatem, że niekonstytucyjność kwestionowanej regulacji dotyczy wąskiego kręgu osób,

kwestionowanych przepisów w odniesieniu do pozostałych emerytów, tj. m.in. tych, którzy nabyli prawo do emerytury, ale dla jego realizacji (wypłaty) musieli już wówczas rozwiązać istniejący stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. Zasadniczy problem dotyczył konstytucyjności przepisu intertemporalnego art. 28 ustawy o finansach publicznych, odczytywanego w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, w zakresie możliwości rozciągnięcia na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. regulacji zawartej w art. 103a ustawy emerytalnej na osoby, które nabyły prawo do emerytury przed jego wejściem w życie. Trybunał podkreślał m.in., że zawieszenie w ujęciu art. 103a ustawy emerytalnej oznacza niemożliwość realizacji już nabytego ex lege prawa do świadczenia emerytalnego (w istocie dochodzi więc do odroczenia jego wypłaty), natomiast zawieszenie na podstawie art. 104 ustawy emerytalnej oznacza niezasadne wstrzymanie wypłaty już zrealizowanego świadczenia (zob. I. Jędrasik-Jankowska, Nierozwiązanie stosunku pracy jako przyczyna zawieszenia prawa do emerytury, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” nr 9/2011, s. 22 i n.).

Należy również zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu, jeżeli emeryt nie rozwiąże wszystkich stosunków pracy, w których pozostawał bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury (zob. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2004 r., sygn. II UZP 9/04, OSNP 2005 nr 3, poz. 43, lex 126772, wyrok SN z 28 października 2003 r., sygn. II UK 146/03, OSNP 2004 nr 16, poz. 289 z glosą Kamila Antonowa, OSP 2005 nr 5, poz. 68; wyrok SN z 3 sierpnia 2005 r., sygn. I UK 358/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 121). Również według ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, zastosowanie art. 103a ustawy emerytalnej wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009r., tj. pod rządami art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a także jeszcze przed wejściem w życie tego przepisu, nie narusza zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych ani zasady zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikających z art. 2 Konstytucji RP. Podkreślono też, że skutki prawne wyroku Trybunału Konstytucyjnego K 2/12 nie obejmują ubezpieczonych, którzy - jak skarżąca - nabyli prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009 r., także wtedy, gdy wypłata emerytury podlegała zawieszeniu w związku z kontynuowaniem przez nich zatrudnienia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 24 kwietnia 2013 r., sygn. II UK 299/12, lex nr 1324290; z 6 sierpnia 2013 r., sygn. II UK 4/13, lex nr 1375197; z 14 sierpnia 2013 r., sygn. III UK 117/12, lex nr 1383291; z 14 sierpnia 2013 r., sygn. III UK 118/12, niepublikowane, postanowienie Sądu Najwyższego z 20 lutego 2014r., sygn. III UK 154/13, niepublikowane, z dnia 20 lutego 2014r., sygn. III UK 140/13, niepublikowane, tak również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. III AUa 974/12, lex nr 1316284).

Reasumując: wyrok Trybunału nie obejmuje sytuacji prawnej ubezpieczonej, która nabyła prawo do emerytury od 5.04.2007r., a zatem jeszcze przed dniem 1.01.2011 r., w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, wykluczającej ją z kręgu osób, które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy (tak również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. III AUa 974/12, lex nr 1316284). Wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczy sytuacji prawnej ubezpieczonej, a zatem nie ma wpływu na treść wyroku objętego skargą o wznowienie postępowania, co musiało powodować jej oddalenie.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Zofia Rybicka - Szkibieli SSA Romana Mrotek SSO del. Beata Górska